

Skåne läns författningssamling

Länsstyrelsen

12FS 2004:58

01-10:7

Utkom från trycket
den 14 januari 2004

Länsstyrelsens i Skåne län föreskrifter om bildande av naturreservatet Maltesholm i Kristianstads kommun;

beslutade den 14 oktober 2003.

Länsstyrelsen föreskriver följande för området vars gränser framgår av till beslutet
hörande karta 1.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det
förbjudet att:

1. uppföra ny byggnad eller annan anläggning,
2. bedriva täktverksamhet i någon form,
3. vidtaga åtgärder som förändrar områdets topografi och ytförhållanden
eller landskapets allmänna karaktär som att gräva, schakta, spränga,
borra, muddra, dränera, dämma, utfylla, plöja eller utföra annan
markbearbetning,
4. anordna upplag,
5. avverka träd eller buskar,
6. plantera eller så träd, buskar eller andra växter,
7. använda kemiska bekämpningsmedel,
8. dra fram ledning,

9. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar- undantagna,
10. utföra särskilda åtgärder för att underlätta jaktutövningen, såsom uppförande av jakttorn, röjning av siktgator el. dyl.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

1. Utmärkning av, skyltning till och upplysning om reservatet,
2. Anordnande av stigar och stängselgenomgångar enligt fastställd skötselplan,
3. Uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. gräva, borra, mejsla, måla eller eljest skada block, terrängform, levande eller döda träd, buskar och stubbar,
2. plocka eller gräva upp växter,
3. på ett störande sätt använda radio, bandspelare eller annan ljudanläggning,
4. tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller liknande,
5. framföra motordrivet fordon annat än på Höge väg,
6. parkera annat än på anvisad parkeringsplats,
7. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch, snitsel eller därmed jämförlig anordning informations- och reservatsskyltar samt gränsmärken undantagna.

Föreskrifterna under A och C skall inte utgöra hinder för åtgärder i samband med skötsel av området samt anordnande av information i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan eller för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar tillhörande kommunen, el- och teledistributör.

Länsstyrelsen erinrar om att det enligt 7 kap 7 § miljöbalken kan meddelas dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

Denna författning träder i kraft den 15 januari 2004.

Bengt Holgersson

Anders Larsson

- 1) Karta utelämnad. Finns på länsstyrelsen under dnr 511-37417-03, 1290-223.

1 Typ	2 Objektbenämning		3 Objektnummer		
NO	Maltesholm		län	kategori	löpnummer
			1,2	02	1,3,5
4 Beslutsdatum	5 Gäller fr o m	6 Gäller t o m			
2003-10-14	2003-11-22	1			
7 Lagrum	HB 7 kap. 4 §				
8 Beslutets innebörd	NR				
9 Ytterligare lagrum	HB 7:5 §, HB 7:6 §, HB 7:30 §				
10 Aktbeteckningar	Lst Dnr 511-37417-03, 1290-223				
11 Kommuner	Kristianstad				
12 Registerområden (socknar)	Östra Sannarölöv				
13 Fastigheter	Maltesholm 1:4				
14 Koordinater	15 Kartblad				
	2D94 Maltesholm				
16 Area som beslutet avser (ha)	17 Objektets area (ha)				
totalt	därav land	totalt	därav land		
29	29	29	29		
18 Ägarkategorier	STAT				
19 Naturvårdsförvaltare	STAT		Fastighetsförvaltare NV-fonden		
20 Berörda objekt	Naturvärdsverket				
21 Registreringsdatum (Lst)	22 Ifylld av			23 Registreringsdatum (SNV)	24 Sign
2004-01-02	Christer Persson.				

Enligt Sändlista

Bildande av naturreservatet Maltesholm i Kristianstads kommun

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Maltesholm
Kommun	Kristianstad
Socken	Ö. Sönnarslöv
Gränser	Området är markerat med punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1).
Fastigheter	Maltesholm 1:4
Läge	Området är beläget öster om Maltesholm slott ca 2,5 km NV om Östra Sönnarslöv ca 16 km SV om Kristianstad
Kartblad	Topografiska kartan: Tomelilla 2D NO Ekonomiska kartan: 2D 9h Maltesholm (02397)
Koordinater	x: 619858 y: 138632
Naturgeografisk region	Nr 8, Nordöst-Skånes skogslandskap
Areal	Ca 29 ha land
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken förklarar Länsstyrelsen det område som utmärkts med kraftig punktstreckad linje på bifogade karta (bilaga 1) som naturreservat. Höge väg ingår ej reservatet.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att

1. Bevara en av Sveriges rikaste bokskogar med en stor andel död ved i olika former.
2. Främja utvecklingen av skogen mot en prägel av naturskog i hela reservatet och säkerställa en gynnsam miljö för alla de sällsynta och rödlistade organismer som är knutna till denna miljö.
3. Bevara de källdrag och bäckar som delvis präglar områdets flora och fauna.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. uppföra ny byggnad eller annan anläggning,
2. bedriva täktverksamhet i någon form,
3. vidtaga åtgärder som förändrar områdets topografi och ytförhållanden eller landskapets allmänna karaktär som att gräva, schakta, spränga, borra, muddra, dränera, dämma, utfylla, plöja eller utföra annan markbearbetning,
4. anordna upplag,
5. avverka träd eller buskar,
6. plantera eller så träd, buskar eller andra växter,
7. använda kemiska bekämpningsmedel,
8. dra fram ledning,
9. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar undantagna,
10. utföra särskilda åtgärder för att underlätta jaktutövningen, såsom uppförande av jakttorn, röjning av siktgator el. dyl.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

1. Utmärkning av, skyltning till och upplysning om reservatet.
2. Anordnande av stigar och stängselgenomgångar enligt fastställd skötselplan.
3. Uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. gräva, borra, mejsla, måla eller eljest skada block, terrängform, levande eller döda träd, buskar och stubbar,
2. plocka eller gräva upp växter,
3. på ett störande sätt använda radio, bandspelare eller annan ljudanläggning,
4. tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller liknande,
5. framföra motordrivet fordon annat än på Höge väg,
6. parkera annat än på anvisad parkeringsplats,
7. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch, snitsel eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar samt gränsmärken undantagna.

Föreskrifterna under A och C skall inte utgöra hinder för åtgärder i samband med skötsel av området samt anordnande av information i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan eller för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar tillhörande kommunen, el- och teledistributör.

Länsstyrelsen erinrar om att det enligt 7 kap 7 § miljöbalken kan meddelas dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

Beskrivning av området

Området utgörs av en huvudsakligen nordostvärd sluttning på Linderödsåsens nordostsida öster om Maltesholms slott. Hela reservatet är mer eller mindre klätt med skog, även om vissa partier gallrades kraftigt 1988. Skogen utgörs huvudsakligen av bokskog som närmast godset och Höge väg är mycket gammal med träd upp till ungefär 250 års ålder. Skogen är rik på död ved och gamla träd. Gamla kartor och dokument tyder på att åtminstone delar av reservatet har mycket lång skoglig kontinuitet, åtminstone tillbaka till början av 1600-talet. På fuktig mark dominerar ask och klibbal, men här och var finns även inslag av lönn, ek och sykomorlönn. I norra och södra delen gjordes under 1900-talet ett par barrplanteringar, men en av dessa är avverkad. Genom reservatet rinner flera mindre bäckar och några mindre källflöden springer också fram ur sluttningen. Fläckvis är de brantare partierna översilade och här och var finns kärr utbildade.

Bokskogen är av högört-typ med hög rikdom på örter och gräs. Närmast norr om Höge väg breder den rödlistade månviolen ut sig och tränger undan all annan vegetation. I andra delar av sluttningen dominerar skogsbingel, myskmadra, lundslok, lundstjärnblomma, gulplister, lundgröe och ramslök. Här växer också de näringskrävande arterna trolldruva, stinksyska, lundelm, långsvingel, häxört, tandrot och sårlåka. Sluttningens buskskikt är måttligt utvecklat.

Lavar, mossor, skalbaggar och landmollusker är välundersökta i området. Framför allt är det den gamla bokskogen som hyser rödlistade och sällsynta arter.

Här finns bl a bokvårtlav, bokkantlav, rosa lundlav och stiftklotterlav. Mossfloran är inte fullständigt känd men ett 80-tal arter är noterade. Flertalet av mossorna är knutna till de fuktigare översilade delarna och bäckdragen. I kalkpåverkade källflöden finns bl a källtuffmossa och kamtuffmossa.

Svampfloran är relativt välinventerad och ca 250 storsvampar är kända, varav många rödlistade. Totalt sett är minst ett 40-tal rödlistade svampar funna i Maltesholmsområdet som helhet. Bland de som säkert finns i reservatet är t ex bronssopp, rödfotad nagelskivling, igelkotttröksvamp, grenticka och dystersopp.

Totalt är 61 landlevande molluskararter kända från Maltesholm. Det är mer än hälften av landets alla arter, vilket sannolikt gör Maltesholm till Sveriges främsta mollusklokal. Bland dessa arter finns fyra som är upptagna på den nationella rödlistan, nämligen östspolsnäcka, bukspolsnäcka och tandsnäcka. Den förstnämnde är bara känd från tre lokaler i hela landet. Det är framför allt kombinationen av tillgången till kalk, fuktigt mikroklimat och lång skoglig kontinuitet som är gynnsam för den rika molluskfaunan.

Den i särklass rikast organismgruppen när det gäller kända arter i Maltesholm är skalbaggar. Drygt 1200 arter, vilket är nästan 30 % av Sveriges alla skalbaggar, har påträffats. Det gör Maltesholm också till en av landets främsta skalbaggslokaler. Av dessa arter är flera mycket sällsynta och drygt 100 arter är upptagna på rödlistan.

Fågelfaunan hyser flera ovanligare arter, bl a göktyta, mindre flugsnappare, mindre hackspett och skogduva.

Reservatet ligger på gränsen mellan Linderödsåsens urbergshorst och Kristianstadsslättens kritområde, just på nedre delen av horstens förkastningsbrant. Berggrunden på åsen utgörs av finkornig gnejs och gnejsig granit, men fläckvis förekommer näringsrikare, hyperstenförande bergarter av kvartsmonzonit och kvartsmonzodiorit. Jordarterna i området består till största delen av sandig morän, till stor del bestående av kalkfragment från kritberggrunden i nordost. Detta ger moränen en mycket hög kalkhalt, vilket präglar såväl grundvattnet som markförhållandena och floran i området. Brunjord dominerar i hela området och boniteten är mycket hög.

Inom reservatet finns ett par fornlämningar, men trakten är generellt mycket rik på fornlämningar, framför allt från bronsåldern. Dessutom delas reservatet av Höge väg, en monumental, på stenmurar upphöjd väg, som byggdes 1775-1824. I anslutningen till vägen finns även flera minnesstenar. Vägen ingår dock inte i reservatet, utan delar det i två delar.

Ärendets handläggning

Området har förvärvats av Naturvårdsverket 1991 för naturvårdsändamål och för att bevara ett ädellövskogsområde med i stort sett fri utveckling.

Markägare, övriga kända sakägare och berörda myndigheter har förelagts att yttra sig över reservatsförslaget.

Naturvårdsverket har tillstyrkt förslaget. Kommunen har inte yttrat sig. Sveriges Geologiska Undersökningar har tillstyrkt förslaget och även framfört önskemål om att de geologiska förhållandena beaktas vid utformningen av information om reservatet samt föreslagit vissa textjusteringar.

Maltesholms Konsult och Förvaltnings AB anser att föreskrifterna för reservatet mer inriktats på turistbetonade åtgärder än på de rent naturbevarande. Syftet med reservatet skulle därmed ha fått en annan tillämpning än vad som diskuterades när staten förvärvade området. Skyltning och uppsättande av övergångar måste ske efter avtal med bolaget. Utnyttjande av slottsparkeringen och Höge väg innebär risk för kraftigt ökade underhållskostnader. För att säkerställa framkomligheten på Höge väg måste det vara tillåtet att röja utväxande grenar och annan vegetation över vägen. Bolaget önskar också att det klarläggs hur eventuella skador på Höge väg, orsakade av rotvältor eller fallande träd, skall regleras.

Länsstyrelsen bemöter inkomna synpunkter nedan och gör vissa justeringar i reservatsförslaget.

Länsstyrelsen ändrar beskrivningen av de geologiska förhållandena i enlighet med önskemålen från Sveriges Geologiska Undersökningar och skall beakta de geologiska förhållandena när informationstavlan utformas.

Länsstyrelsen delar inte Maltesholms Konsult och Förvaltnings AB:s uppfattning att syftet med reservatet ändrats. Det väsentliga syftet är att skydda områdets biologiska och hydrologiska värde. Samtidigt bör det vara möjligt för den som är intresserad av en unik naturskog att kunna ta del av områdets värden utan att värdena skadas eller påverkas negativt. Länsstyrelsen kommer därför i skötselplanen att förtydliga hur detta bör ske samtidigt som erforderlig hänsyn tas till den närliggande slottsmiljön. Länsstyrelsen avser inte motsätta sig att utväxande grenar och annan vegetation vid Höge väg röjs för att bibehålla framkomligheten. Reglering av eventuella skador på vägen får avgöras från fall till fall när det aktualiseras och kommer inte att behandlas i skötselplanen. Syftet är inte heller att Höge väg skall ingå i reservatet. Länsstyrelsen kommer att förtydliga detta i reservatsbeslutet och förtydliga kartmaterialet i detta avseende.

Skäl för beslut

Maltesholms naturreservat består av en i stora delar mycket gammal lövskog på Linderödsåsens nordostsluttning. Skogen domineras av bok, men även några ask- och alkärr finns utbildade på den blötaste marken. Bokskogen har bitvis lång skoglig kontinuitet och andelen död ved i olika former är mycket stor. Områdets karaktär av naturskog tillsammans med näringsrika markförhållanden och förekomsten av bäckar och flera kalkförande källflöden utgör osedvanligt goda förutsättningar för en hög biologisk mångfald.

Området är rikt på näringskrävande örter och ormbunkar. Den näringsrika och kalkförande marken ger goda förutsättningar för många svampar, mossor och landmollusker. De senare har i Maltesholm en av sina rikaste lokaler i landet. På de många lågorna och högstubbarna finns rikligt med svampar knutna till ved. På och i de gamla träden finns även många lavar och skalbaggar. Skalbaggsfaunan i Maltesholmsområdet är otroligt rik och omfattar nära 30 % av landets kända arter. Totalt är minst 150 rödlistade arter i hela Maltesholmsområdet kända i de organismgrupper som undersökts i området. Inom det blivande reservatet är siffran dock lägre och inte känd i detalj.

Området hyser dessutom kultur- och fornminnen, de senare från bronsåldern och järnåldern. Fornlämningarna utgörs av hällristnings- och skålgropslokaler, en skärvtenshöj (indikerar boplat) samt en järnåldersboplat.

Det föreslagna reservatet är vackert beläget på Linderödsåsens nordostsluttning öster om Maltesholm slott, som ofta besöks av turister. Skogens stora rikedom på vackra blommor gör det attraktivt för besökare, både på lokalt och regionalt plan.

Det föreslagna reservatet ingår i nätverket Natura 2000 (pSCI SE0420202) och ligger även inom ett större sammanhängande område som utgör riksintresse för naturvård (N61). Det ligger även inom område som utgör riksintresse för kulturmiljövård (L:K22). Det har i länets naturvårdsprogram angivits som ett område med högsta naturvärde.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda värdefull naturmiljö för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen gör den bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att det inte innebär något allvarligt

försvarande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

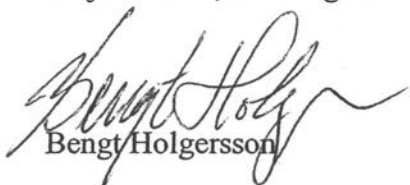
Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av Länsstyrelsen i särskilt beslut denna dag.

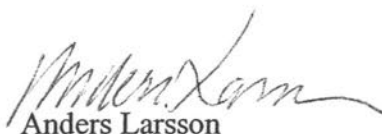
Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och skall fortlöpande samråda med berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga 2.

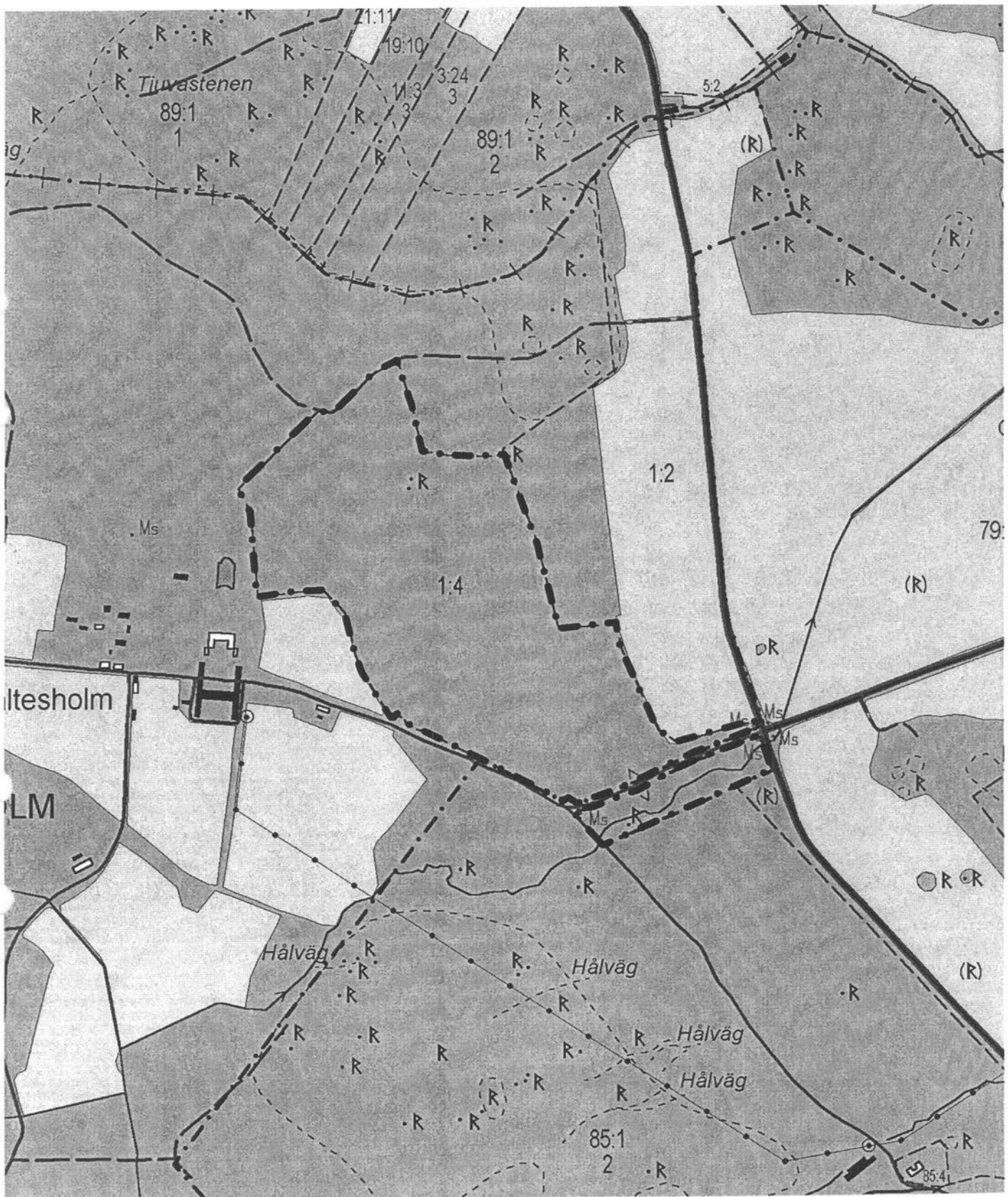
I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog landshövding Bengt Holgersson, beslutande, naturvårdsdirektör Elisabeth Hellmo, Mikael Ström, planfunktionen, Anna-Lena Båth, rättsfunktionen och Anders Larsson, miljöenheten, föredragande.

Bengt Holgersson

Anders Larsson

Bilagor

1. Karta med reservatets avgränsning
2. Hur man överklagar

/// gräns för naturreservat

200 0 200 400 meter

